Anul 45-lea | Prețul 3 lei | Cenzurat
Duminecă 23 Maiu 1937 | No. 21

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, națională și politică, înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminecă

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . . Lei 140·—
Pe o jumătate de an . . . . Lei 70·—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, fost senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Regina Maria No. 57

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisnădiei
Prețul înseratelor
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Către intelectualii plecați dela sate

Intregirea Neamului a adus cu sine o nouă viață pentru poporul nostru. Din anul 1918, începând, mulți intelectuali dela sate au fost chemați sau au plecat ei de bunăvoie spre orașe, ca să ocupe alte posturi.

In acești aproape 20 ani, fața orașelor ardelene și bănățene s'a schimbat mult, îndeosebi ce privește lumea funcționarilor de toate categoriile. In locul străinilor de neamul nostru, au intrat frați români în cele mai multe posturi.

Aceasta am dorit-o și ne dă speranța viitorului. Suntem un popor de atâtea milioane. Vrem să ne avem oamenii noștri în toate slujbele mari și mici. Vrem afirmarea elementului românesc.

Dar, dacă ne bucurăm, că multe funcțiuni de stat, mari și mici, au fost ocupate de Români, — nu tot așa putem susține despre afirmarea noastră pe teren industrial și comercial. Acesta e un mare neajuns. Și aci nu vedem nici măcar un început promițător...

Vrând-nevrând, trebue să te întrebi: Cum se explică acest progres nepotrivit? In mai puțin de două decenii am ajuns la funcționari mai mulți decât sunt necesari; în industrie și comerț suntem însă aproape tot unde am fost! Înțeleg firme curat românești.

*

După mine, ca unul care activez și cunosc ce este în industrie și comerț de aproape 30 ani, neajunsurile acestea nu se vor îndrepta, dacă nu se iau măsuri mai radicale. Urmarea va fi: Azi-mâine, funcționarii se vor scoate unii pe alții din slujbe, iar pe teren industrial-comercial vom rămâne tot săraci cum am fost și suntem.

De aceea, mă adresez vouă, frații porniți dela sate în ultimele două decenii, punându-vă la inimă următoarele:

1) Nu uitați de unde ați plecat. Intrețineți legătura cu satul.

2) Nu țintiți numai serviciu ușor cu leafă mare, căci aceasta situație nu o poate suporta ușor o țară agricolă.

3) Respingeți, fraților, din îndemn propriu, avantagii și favoruri personale. Lucrați și voi mai intens, mai cu râvnă, mai cu *adevărată* dragoste de Neam și Țară. Dovediți aceasta *prin fapte*, nu numai *cu vorbe*, onoare excepțiunilor.

4) Nu mai țineți atâtea serbători mărunte și nu mai faceți „*punți*", căci acestea sunt enorm de costisitoare pentru stat. In care țară din Europa se mai întâmplă, în zilele noastre, așa ceva?

5) Dacă nu se pune sfârșit favorurilor, dacă în slujbele de stat se duce o viață atât de ușoară — față de agricultură, industrie și comerț — să nu se amăgească nimenea, că ne pasc multe rele în viitor.

6) De aceea, să trecem dela vorbe la fapte, să ne sprijinim unii pe alții în toate domeniile, să dăm dovadă de *Românism prin fapte*, nu la zile mari *prin vorbe de paradă*.

7) Puneți-vă la inimă aceste cuvinte, fraților, cari în ultimele două decenii ați făcut cariere atât de frumoase, și cari eu vă doresc să le păstrați în progres până la bătrânețe.

8) Dacă vor fi între voi de aceia, cari ar dori să reflecteze acestor rânduri, coloanele „Foii Poporului" vă stau deschise, cu o singură condiție: discuție obiectivă, desinteresată, ținută la nivelul înalt al interesului Statului și Neamului.

Nic. Bratu

SCUMPETEA

Viața ieftină nu e o fericire. Ea merge mână în mână cu sărăcia.

Ar trebui dar să fim mulțumiți că viața se scumpește. Și nu suntem. Dece? Fiindcă procentul de scumpire al vieței nu intră în mâna producătorilor, ceeace ar însufleți economia națională. ci intră în buzunarul fără fund al Statului, al acestui Stat care risipește banul public cu nemiluita.

Din cercetarea bugetului fiecărei administrațiuni în parte, și a tuturor bugetelor laolată, reiese limpede că 80 la sută din veniturile Statului se duc la personal (plata funcționarilor) și numai 20 la sută la împlinirea nevoilor de material. Și aceste cifre pot suferi schimbări în folosul cheltuelilor de personal, fiindcă „o privire generală perfect clară, — zice expunerea de motive la proectul de buget al Statului pe 1936-1937, — asupra tuturor veniturilor și sarcinilor publice ale României este, în *starea actuală a organizării finanțelor românești*, încă imposibilă" (cu neputință).

Aceeaș expunere mai spune că în bugetul Statului sunt fonduri speciale din cari „foarte multe nu-și găsesc *nici o justificare*" (îndreptățire).

Ba, își găsesc „justificarea" în neorânduiala gospodării noastre, în organizarea luxoasă a Statului, nepotrivită cu mijloacele țării. *Numărul slujbașilor crește înspăimântător*, an de an, fiindcă nu de azi, nu de ieri, ci de mult s'a dat învățământului o îndrumare cu totul și cu totul greșită.

La începutul statului modern am avut, firește, nevoie de funcționari. Toți tinerii au fost îndrumați să meargă la școală, să capete diplomă că asta e „boeria" lor. Și de atunci am tot înființat la școale. care au tot scos tineri, a căror singură țintă e să intre în slujba Statului, să ajungă la „boerie".

Cine ce învață, școala primară, tâmplăria, liceul, școala comercială, dreptul, ingineria, medicina, plugăria, — se înghesue la bugetul Statului și numai la bugetul Statului.

Dl N. D. Petrescu-Zoița, inspector general școlar, a scris zilele acestea, sub titlul „Aproape 900 candidate pentru 50 de locuri":

„Au început în Capitală, examenele de capacitate pentru gospodărie și lucrul de mână in școlile secundare.

„Pentru 20 de locuri la gospodărie se prezintă aproape 300 candidate; iar pentru vre-o 30 locuri la lucrul de mână se prezintă aproape 600 candidate. Iată, deci, aproape 900 candidate pentru 50 locuri în învățământ. Aceste 900 sunt numai pentru catedrele de gospodărie și lucrul de mână.

„Alte sute, — *mii poate*, — așteaptă fixarea examenelor de capacitate pentru alte specialități: croitorie, rufărie, mode și flori, țesut, bucătărie, spălat-călcat, ornamentație, științele menajului, etc. etc.

„Așteaptă ani de zile; examenele nu se fixează din lipsa locurilor vacante; — dar candidatele așteaptă, lâncezesc, uită ce au învățat.

„Cele resprinse la primul sau al doilea examen, nu se apucă de treabă, ci așteaptă norocul celui de al treilea și ultim examen, — după care, fiind respinse definitiv, — după 10-15 ani de inactivitate, — abia încep să regrete că au „învățat" la o școala practică! Nici atunci nu se iau de muncă, ci caută slujbe, suppliniri prin școli, sau posturi de pedagoge, secretare, etc".

Chiar și țăranii, care au făcut școala primară și serviciul militar, dau năvala la slujbe. Ei caută la tramvae, la poliție, la căile ferate. Un loc de portar, de măturător, de servitor. Cine nu isbutește la orașe, se dă peste cap să fie în satul lui secretar la comună, telefonist, vătășel, caraulă de noapte, pândar, bouar, orice, numai mâna pe plug să nu mai pue.

Ca să facă față cheltuelii cu posturile ce se înființează cu miile în fiecare an, *Statul pune taxe peste taxe, biruri pest biruri*, ce *apasă greu și sărăcesc poporul.*

Eminescu a prevăzut răul și s'a ridicat cu cu toată puterea „contra direcțiunii ce se da tinerlmei în școalele noastre, „care au creat și crează un fel de proletariat al condeiului, o adevărată plagă socială" în timp ce „poporul de jos sărăcește și se stinge din zi în zi de mulțimea greutăților ce are de purtat pe umerii lui".

Ca să lupte împotriva scumpirii mereu în creștere a vieții, guvernul s'a gândit să pue prețuri maximale la mărfuri.

Ce ar fi, dacă guvernul s'ar gândi să pue *prețuri maximale la taxe și la biruri?*

Ce ar fi, dacă guvernul ar pune stavile maximale la școale și la slujbe, dacă ar pune o *frână maximală la cheltuelile nebunești ale Statului?*

„Argus" **T. Pisani**

Declaraţiile dlui I. Mihalache la Câmpulung

Duminică 16 Mai c., dl Ion Mihalache, preşedintele Partidului Naţional Ţărănesc, a vorbit la Câmpulung-Muscel, unde a făcut importante declaraţiuni cu privire la situaţia politică. In cele următoare dăm unele părţi din interensanta cuvântare:

Orăşenii şi-au dat seama, însfârşit, că partidul naţional-ţărănesc nu este pornit în contra oraşelor, aşa precum a fost atacat ani dearândul.

Orăşenii îşi dau seama, că viaţa lor se împleteşte cu aceia a ţăranilor, că adevăratul isvor de viaţă pentru oraşe este în lumea satelor şi că desvoltând satele se ajută şi ridicarea oraşelor.

Negustorii dela oraşe s'au convins şi ei că dacă ţăranii n'au ce vinde sau nu vând cu preţ, nici ei nu au cui vinde — şi deci şi comerţul şi industria stau pe loc.

O bună gospodărie

Exemplu de bună gospodărie trebuie să-l dăm mai întâi fiecare în gospodăria noastră proprie.

Cum m'am silit să fac din gospodăria mea dela Topoloveni, un exemplu de gospodărie în sat, — voesc să fac din judeţul Muscel, un judeţ model pentru ţara întreagă, iar din oraşul Câmpulung, un oraş model, pentru celelalte oraşe ale ţărei.

Acestea nu sunt făgăduieli. Sunt frământări ale unui cuget, obişnuit cu spiritul de gospodărie

Nu v'am făgăduit în trecut, dar am realizat, cum bine ştiţi. Politica înseamnă gospodărie înainte de toate; iar gospodăria înseamnă: rânduială în casă; rânduială în gospodăria satului; rânduială în gospodăria judeţului şi din toate aceste rânduieli rezultă bună gospodărie pentru ţara întreagă.

Ştim ce a însemnat politica în diverse timpuri. Inainte de războiu politica însemna îmbogăţire pe seama bugetului public, pentru a deveni şi noi burghezi, pentru a deveni şi noi bancheri.

A venit războiul. Puterea a trecut, se cheamă, pe seama norodului. Până acum câţiva ani însă, politica consta în a forma în fiecare sat, comună, judeţ, agenţi plătiţi, care să amăgească pe cetăţeni; şi a tortura pe adversari.

Dela guvernarea partidului naţional-ţărănesc, s'a înscăunat o viaţă nouă. Noi am început cu marginile, cu periferiile, cu cei săraci, cei mai neglijaţi — către centru. Am înţeles că astfel realizăm în ţara noastră dreptatea, pe care poporul român n'o cunoscuse nici odată.

Cum se lucrează pentru ridicarea unei regiuni.

In judeţul nostru Muscel încă avem o capitală; suntem datori s'o înfrumuseţăm. E oraşul Câmpulung.

Dar mai este ceva. Capitala este moara care macină pentru toate satele. Aici se pune în valoare tot ce se produce în lumea satelor.

Nu se poate face în fiecare sat câte o fabrică sau câte o piaţă. A desvolta Câmpulungul, însemnează a oferi piaţa de valorificare pentru produsele satelor; înseamnă a ridica satele din Muscel.

Printre altele, cred că va trebui să se construiască aici o cale ferată, de la Braşov la Câmpulung, apreciind în primul rând necesităţile militare strategice. Aici va trebui să se desvolte o industrie militară, organizându-se şi un centru militar de munte.

Dar adevăratul viitor al Câmpulungului este în situaţia sa climaterică. Mina de aur aici la Câmpulung este în aer şi în soare. Nu există în România un punct climateric mai bun de cât Câmpulungul, cu aer curat şi lipsit de curenţi.

Intr'un oraş climateric o cameră de închiriat cu bae, cu lumină, cu canalizarea, cu igienă, înseamnă în orice caz o ocupaţie şi o sursă în plus de venit, pentru familiile locale. Şi numai creind acest confort pot fi atraşi, vilegiaturiştii.

Câmpulungul are o poziţie turistică excepţională. Frumuseţile naturale din oraşul nostru nu atrag numai vizitatorii din România ci şi din afară. Dar aceasta presupune un hotel bun, un hotel curat şi împrejurimi bine şi frumos amenajate.

Cum vedeţi, un program întreg avem înaintea noastră: apă, canalizare, lumină; apoi, parcuri în împrejurimi, străzi curate, abator.

Pentru ce plătim dări

Cetăţenii plătesc dări şi te revoltă a plăti cu trudă, atunci când banii intră în punga ticăloşilor; a plăti biruri, înseamnă a nădăjdui ca banul dat să se întoarcă pe cale de realizări. în folosul cetăţenilor care au dat aceşti bani cu grele jertfe.

Infrumuseţarea oraşului nu exclude însă înfrumuseţarea judeţului. Toate acestea fac parte dintr'un program de reconstrucţie de ţară nouă. In acest program se cuprinde şi un plan de mari lucrări publice, astfel încât toată lumea să poată avea de lucru. Există un tineret care nu-şi găseşte un plasament. El a fost rău orientat către slujbe, unde locurile sunt ocupate. In locul slujbelor, tineretul trebue să se îndrepte către activităţi creatoare.

Am arătat şi la congresul partidului liniile progamatice, după care se orientează partidul nostru şi ele sunt uşor de urmat. după ce ţi-ai fixat bine scopurile de atins.

Nu vom rătăci, dacă ţinem seamă de cele patru puncte cardinale pe care le-am expus atunci: primatul muncii în ordinea socială; primatul agriculturii în ordinea economică, primatul românismului, primatul frontierilor. Pe aceste linii noi ştim limpede ce vrem şi ce putem.

Aşteptăm să ni se facă dreptate

Aşteptăm să se facă dreptate partidului naţional-ţărănesc. Şi în acest sens nu cred numai eu, ci cred şi cei mai mari duşmani ai noştri.

Partidul naţional-ţărănesc aşteaptă liniştit soluţia normală şi logică a deslegării crizei în care guvernul este mai de mult intrat.

Care este această soluţie normală, este de prisos să stărui fiind în deobşte cunoscută. Au fost nevoiţi s'o recunoască şi să o declare în mod categoric, în rarele lor momente de sinceritate, preşedintele partidului liberal, dl. Dinu Brătianu şi preşedintele consiliului de miniştri, d. G. Tătărescu, adică acei cari trăind în mijlocul evenimentelor, a putut la un moment dat simţi mai de aproape povoara răspunderilor.

Mărturisirile primului ministru

Iar preşedintele de consiliu, dl Tătărescu faţă fiind şi vicepreşedintele de consiliu dl Inculeţ, cu prilejul unei recepţii la Palat mi-a recunoscut fără discreţie, că anarhia este foarte adâncă, că d-sa consideră siguranţa pentru Stat numai în venirea partidului naţional-ţărănesc.

Ce pot eu adăugi mai mult la astfel de mărturisiri din partea celor doi şefi responsabili politiceşte ai situaţiei de azi şi cari trăiesc în miezul evenimentelor?

Că nu sunt consecvenţi cu fapta şi nu s'au grăbit să tragă de a doua zi consecinţele? Partidul liberal ne-a obişnuit de mult cu inconsecvenţa dintre cuvânt şi fapte şi cu practica interesele superioare de Stat, meschinelor interese şi măruntelor combinaţii de ultimă oră ale partidului.

Cum se fac alegerile comunale

Alegerile comunale se fac în condiţii care încununează opera de scamatorie şi frazeologie ce a caracterizat guvernarea liberală.

Din cele 10.000 de comune, câteva sute de oraşe şi 71 de judeţe se aleg pe sprânceană punctele unde se fac alegeri „complimentare" şi se înlătură, amânându-se fără termen, comunele şi judeţele unde guvernul şi opoziţia sa miluită sunt respinşi de popor.

Iar pentru a se mai menţine la suprafaţă guvernul face o supra licitaţie demagogică ridicolă cu anunţări de programe al căror sens e departe de a-l înţelege.

Câteodată demagogia guvernului este deadreptul anarhică, aşa cum s'a dovedit cu decretele d-lui Valer Pop, care, sub pretextul romanizării, recunoscând că legile cu cari s'au lăudat atâta n'au dat nici un rezultat, voeşte să pună industria şi comerţul Ţării sub regimul stării de asediu şi cenzurii permanente a partidului liberal. Evident că în astfel de împrejurări partidele extremiste de dreapta găsesc cel mai prielnic mijloc de a se întrece în demagogie, făcând propagandă deadreptul comunistă: la ţară „un hectar de căciulă", la oraş „expropierea jidanilor".

Insuşi ziarul guvernului „Viitorul" a denunţat această propagandă anarhică datorită căreia partidele de dreapta isbutesc a câştiga ceva voturi în regiunile unde ţărănimea este mai înapoiată sub raportul cultural şi politic şi mai apăsată sub raportul social.

Noi avem întâietatea

Nicăeri partidul naţional-ţărănesc n'a pierdut vreuna din poziţiile sale. Pretutindeni şi-a sporit adeziunea ţării. Partidul naţional-ţărănesc îşi păstrează astfel pretutindeni întâietatea sa şi forţa este în permanentă creştere.

Toată prigoana împotriva lui, toată scamatoria alegerilor ce se poartă, toată cumetria cu partidele anarhice se dovedeşte astfel de prisos: partidul naţional-ţărănesc iese deasupra.

Primejdia cea mare este însă că se otrăveşte spiritul public tocmai când se pretinde că guvernul s'a angajat la stârpirea anarhiei. Guvernul dovedeşte astfel că cultivă anarhia şi direct prin măsuri ca cele de mai sus — şi indirect: sărăcirea dela o zi la alta a populaţiei muncitoare, scumpetea excesivă, provocarea cu abuzurile, haosul şi desorientarea generală, paralizia aparatului de stat, toate acestea pregătind desăvârşirea anarhizării statului.

In astfel de împrejurări guvernul liberal săvârşeşte un abuz de încredere constituţională de care şi guvernul şi partidul liberal trebuesc făcuţi responsabili în faţa istoriei. Iar venirea urgentă a partidului naţional ţărănesc devine o necesitate de stat.

Partidul liberal intrigheză pentru combinaţii neserioase ca astfel să-şi pregătească revenirea lor cât mai grabnic, ca altădată sub Ion Brătianu. Asta nu mai poate merge astăzi.

Ţara are nevoe de guverne serioase

care să facă faţă cu cinste şi cu demnitate marilor probleme şi răspunderi de stat. Ţara are nevoe de gospodari pricepuţi şi cinstiţi în ordinea materială; de caractere în ordinea morală; de oameni de credinţă şi orientări precise în politica internă şi externă.

Necesitatea unor buni gospodari ca şi necesitatea educaţiei voinţei şi caracterului au fost permanente preocupări ale Suveranului. Nu de mult M. S. a precizat de exemplu absoluta necesitate a modernizării drumurilor şi a soluţionării problemei sănătăţii, lucruri

care şi în programul gospodăresc al partidului naţional-ţărănesc formează centrul preocupărilor de imediată necesitate.

Noi vom face faţă la toate

Partidul naţional-ţărănesc e singura forţă politică ce se poate pune la dispoziţia Tronului şi Ţării, oameni de reală răspundere şi consecvent devotament.

Urmărim problemele de gospodărie internă şi de pace externă pentru ţară, cu ordine asigurată, dreptate socială, muncă constructivă, armată bine echipată, întărirea alianţelor firești.

Nu vom veni cu fraze şi cu scamatorii — vom veni cu fapte. Şi dacă ţara va sta zid în jurul partidului naţional-ţărănesc vom face în 4 ani ce nu s'a făcut în zece şi vom şterge din rîndul problemelor româneşti: „Bună ţară, rea tocmeală", înlocuindu-l cu: „Bună ţară, bună tocmeală".

Situaţia politică în ţară

In politica internă nu s'a petrecut nimic deosebit în ultima săptămână. Guvernul caută să aplice legile votate, a mai publicat câteva decrete-legi şi vrea să dea impresia, eă e sigur pe situaţia politică şi nu părăseşte puterea aşa curând, cum susţin alte cercuri politice.

Diferite discuţii s'au pornit în ultimele zile, după vorbirea dlui Ion Mihalache la Câmpulung şi a dlui Vaida la Bucureşti. Sunt unii, cari susţin, că e dată putinţa unei apropieri între cei doi fruntaşi politici şi partidele lor. S'a lăţit, în Bucureşti, şi svonul cu condiţiile de împăcare şi formarea viitorului guvern. Noi nu le publicăm, fiindcă nu ne bizuim pe svonuri, ci aşteptăm ştiri mai precise.

Ce se petrece în alte ţări

ITALIA şi UNGARIA. După vizita regentului Horthy la Roma, în toamna anului trecut, a urmat acum vizita regelui Victor Emanuel la Budapesta, unde a sosit în ziua de 20 Mai, fiind primit cu mare alaiu. Regele Italiei e însoţit şi de ministrul de externe contele Ciano, ginerele ducelui Musolini. Cu prilejul acestei vizite, 20.000 de oameni au defilat prin faţa regelui Italiei. S'au ţinut mai multe vorbiri la mesele date, unde s'a preamărit prietenia şi alianţa italo-maghiară. — Să le fie de bine!

SPANIA este încă mereu secătuită de putere, în urma războiului care continuă între fraţi. Fiecare tabără primeşte ajutoare pe sub ascuns. Mai nou se anunţă, că Anglia şi Franţa ar vrea să mijlocească o pace. Spre acest scop vreau să ceară Italiei şi Germaniei să-şi retragă „trupele de voluntari".

„O Anglie înarmată garantează pacea"

La încoronarea Suveranilor Angliei, preşedintele Roosevelt al Statetor Unite a fost reprezentat prin dl James Gerard. Acesta a ţinut o cuvântare la un banchet dat de „Pilgrims Asociation", unde a spus între altele:

„Statele Unite sunt contra oricărui război, a oricărei alianţe, precum şi a oricărui amestec în treburile europene".

Făcând aluzie la putinţa convocării unei conferinţe mondiale, dl Gerard a afirmat că actualele condiţiuni nu sunt favorabile unei asemenea iniţiative. Apoi a continuat: „Pentru aceasta trebuie să se aştepte, ca unele naţiuni să fie înfometate prin revoluţie şi să vină la noi să ne ceară în mod sincer pacea. Altfel, o mare conferinţă, în actualul stadiu al lucrărilor, n'ar fi altceva decât o lungă serie de revendicări şi conflicte.

«Cu toate că America este despărţită de Europa prin 3000 kilometri, noi socotim că cel mai bun mijloc pentru a se susţine pacea este de a fi gata oricând de război. Marea Britanie a procedat la reînarmarea ei, deşi cu părere de rău. O Anglie înarmată este cea mai bună garanţie a păcii în lume".

INFORMAŢIUNI

M. SA REGELE CAROL va vizita în curând unele regiuni ale ţării, îndeosebi în Basarabia şi Ardeal. Se spune că guvernul ar fi discutat deja asupra vizitei M. Sale în Ardeal, unde Suveranul vrea să viziteze Munţii Apuseni, spre a se convinge de stările din Ţara Moţilor.

STAREA SĂNĂTĂŢII M. S. REGINEI MARIA s'a îmbunătăţit şi acum e mulţumitoare, în urma crizei de reumatism, de care a suferit. — Aşa spun ultimele ştiri.

MARELE VOEVOD MIHAI, care a luat parte la serbările încoronării suveranilor Angliei, va sosi acasă în săptămâna viitoare. Moştenitorul Tronului nostru a mai rămas în Anglia, câteva zile după serbări, pentru a cunoaşte mai îndeaproape viaţa tineretului englez.

CASATORIA DUCELUI DE WINDSOR fostul rege al Angliei, cu doamna Simpson, se va celebra Joi 3 Iunie c., la castelul din Cande (Franţa). Nici un membru al familiei regale engleze nu va lua parte la ceremonia căsătoriei.

TOATE ŞCOLILE SECUNDARE din ţară vor lua vacanţă la 31 Maiu. In seara acestei zile încetează cursurile. Examenele de fine de an vor începe pe ziua de 11 Iunie, adecă după serbările dela 8 Iunie şi ziua eroilor, la care elevii vor participa în mod obligator.

UN CONGRES AL CARŢII va avea loc la 26 Maiu la Bucureşti, sub patronajul M. Sale Regelui. Congresul e organizat de Asociaţia Editorilor Români şi va fi deschis de dl dr, C. Angelescu, ministru Educaţiei Naţionale.

† Dr. PAVEL OPRIŞA, fost director al liceului „Avram Iancu" din Brad în anii 1900—1914, a murit în vârstă de 78 ani, după o viaţă plină de lupte pe terenul cultural-naţional. Rămăşiţele pământeşti au fost depuse în cimitirul dela Ţebea. — Odihnească în pace, căci a fost un suflet nobil şi a lucrat mult pentru neamul său!

MONEDELE DE 100 LEI trebuiesc primite. Ministerul de finanţe a anunţat, că nici oameni particulari şi nici casieriile publice nu au dreptul de a refuza primirea monedelor de 100 lei din argint, întru cât termenul pentru retragerea lor n'a fost încă fixat. Retragerea se face prin Banca Naţională şi Administraţiile financiare.

O HARTA A ROMANIEI, în mărime de 48 metri pătraţi, a fost expusă la expoziţia internaţională din Paris, de către inginerul Leonida, din Bucureşti. Această hartă, lucrată în 10 ani, arată munţii, apele şi toate bogăţiile României, prin apăsarea unui buton, când se aprind o mulţime de becuri electrice.

MERSUL TRENURILOR se schimbă cu ziua de 22 Maiu, când intră în vigoare orariul pentru vară, care durează până în luna Octomvrie. In acest interval vor circula mai multe trenuri, decât în timpul iernii. Schimbările cu plecările şi sosirile vechilor trenuri, nu sunt prea mari — aşa se spune — ceeace este foarte bine, cruţându-se astfel multe neplăceri publicului.

NUMĂRUL ŞOMERILOR în Cehoslovacia e mai mic în anul acesta decât în alţi ani. Cu toate acestea s'au pus în circulaţie mărci poştale, în valoare de 3½ milioane coroane, din a căror vânzare să se cumpere hrană pentru copii şomerilor. — La începutul lui Martie erau 502.000 şomeri.

COMISIILE FISCALE DE APEL vor începe să lucreze cu ziua de 7 Iunie, conform ordinului Ministerului Finanţelor. Intâi se vor judeca apelurile restante.

929.578 LEI A FURAT casierul staţiei Iancu-Sat de lângă Brăila. Casierul Ion Iovan era ajutat de şoferul Ion Boboc, pe care îl lăsa să vândă bilete la cassă. Cu banii furaţi făcea chefuri în Brăila.

UN MONUMENT LUI MASARIK vreau să-i ridice Cehoslovacii în curtea castelului Hrad din Praga, ca semn de admiraţie pentru primul lor preşedinte.

O CASĂ DE ODIHNĂ pentru ziariştii letonezi a dăruit micul stat Letonia din nordul Europei (dincolo de Polonia). In frumosul ţinut numit şi „Elveţia letoneză", în oraşul Sigulda, Sindicatul gazetelor letoneze, a căpătat un castel vechiu, care a fost transformat într'o modernă casă de odihnă pentru gazetari şi familiile lor. Castelul se află într'un parc vechiu al oraşelului Sigulda, depărtare de o oră cu trenul de Riga, capitala Letoniei. — Frumoasă atenţie pentru profesioniştii gazetari, cari viaţa întreagă lucrează pentru progresul ţării şi neamului.

COMITETUL ŞCOLAR al cursului profesional pentru ucenici ind. şi com. de stat din Sibiu invită pe Domnii patroni şi binevoitori ai Cursului, la adunarea generală ordinară ce se va ţine Duminică, 30 Maiu ora 10 a. m. în localul şcoalei primare de stat Nrul 1 strada Avram Iancu 13.

AVIZ. Licitaţia publică a obiectelor dela Institutul de zălogire din Sibiu, strada Mitropoliei 19, se începe Luni 24 mai 1937, în localul institutului.

Fixarea preţului lânii

In ultime şedinţă a delegaţiei economice a guvernului, s'a dat împuternicire d-lor Mircea Cancicov, ministrul finanţelor; Vasile P. Sasu, ministrul justiţiei şi ad-interim la agricultură, şi Mihail Negură, ministrul cooperaţiei, să cerceteze propunerile oierilor, ale sindicatelor agricole şi ale ministerului armatei, în vederea fixării preţurilor cu care să se vândă lâna în anul acesta, precum şi spre a se întocmi decretul-lege cu privire la valorificarea lânii.

După câteva şedinţe, la care a asistat şi dl general intendant Florescu, delegatul ministerului apărării naţionale, s'au fixat următoarele preţuri la diferitele calităţi de lână: Merinos cu 86 lei kgr., spancă 80 lei; ţigae 75, ţigae de Cadrilater 65, ţurcană albă 52, ţurcană neagră 49 şi codină 47 lei kilogramul.

Cumpărăturile urmează a se face numai prin unităţile cooperative şi prin sindicatele agricole.

Industria textilă din Ţară nu-şi va putea procura lâna necesară decât numai prin contracte încheiate cu Uniunea sindicatelor agricole sau cu Cecopava.

S'au dat dispoziţiuni să se întocmească un decret-lege care pe lângă cele arătate mai sus, va mai conţine şi a serie de sancţiuni (pedepse) aplicate contravenienţilor.

Toate contractele pentru furnizarea lânei vor trebui să fie autorizate de către ministerul de agricultură şi domenii. Decretul va mai conţine şi diferite dispoziţii cu privire la obligaţiile cumpărătorilor, precum şi condiţiile în care se vor ţine licitaţiile publice pentru furnituri de stofe, postavuri, tricotaje, necesare Statului sau instituţiilor de sub controlul Statului.

Cadouri ceasornice, Bijuterii, Tacâmuri, Verighete, asortiment bogat. Preţurile cele mai eftine, **Emil Höchsmann** Sibiu str. Regina Maria 41

Editura şi tiparul «Tipografia Poporului»
Redactor responsabil: H. N. BRATU

Băile Buziaș (Nauheimul Românesc)

Cu renumitele lor surse foarte bogate în acid carbonic radioactive și feruginoase, cu efecte mari în

BOLI DE INIMĂ aortite, arteriosclerose,
hipertensiuni, boli nervoase.
BOLI DE FEMEI, anemii etc.

Hoteluri și pensiuni de primul rang. Confort modern. Prețuri moderate. Bucătărie și Dietică specială. Bazin modern de înot. Reducere pe liniile CFR. Muzica militară permanentă. Cură de băi pe preț global prin birourile de voiaj „Europa".

Saison dela 15 Mai până la 1 Octombrie

Prospecte la cerere: Muschong Băile Minerale Buziaș S. A.

Direcțiunea Băilor, Buziaș (Banat).

Incălțămintea

cea mai elegantă pentru primăvară o cumpărați cu prețuri convenabile la

Carol Petri

Sibiu, strada Regina Maria No. 34,

LIBRARIA

FOAIA POPORULUI

SIBIU

str. Regina Maria 57

este asortată cu tot felul de cărți literare

Rechizite de scris în mare alegere, cu prețuri foarte moderate.

Incercați și vă veți convinge

No. 452/937 17.123

Primăria comunei Avrig

Publicațiune

Comuna Avrig dă în licitație publică lucrările de pavaj unor străzi comunale și regularea unor părauă din comună, în ziua de 2 Iunie 1937. ora 14.

Condițiunile și devizul se pot vedea la primărie.

Avrig, la 5 Maiu 1937

Primăria comunei

Publicațiune de licitație

In ziua de 30 Maiu 1937 se ține licitație la ora 2 p. m, pentru construirea bisericii ortodoxe din comuna Daia, județul Sibiu, numai în roșu, cu oferte închise.

Ofertanții trebue să cunoască condițiunile de licitație, cari se pot vedea împreună cu devizul și planul la oficiul parochial Daia, în zilele de 22, 23 și 29 Maiu 1937. 17.125

Oficiul parochial Daia
Protos. Evg. Brânzescu

Cinematograful

„Apollo"

SIBIU, Piața Unirii

Cel mai mare succes mondial care s'a primit cu mare bucurie și toată țara

Drumul Spre Glorie

(Dincolo de baricade)
cu Willy Birgel, Ursula Grabley. Hansi Knotek și Viktor Staal

Jurnal nou Bavaria

Incepe zilnic la ora 5, 7 și 9 seara

Purificator

aparat privilegiat, cu capacitate mare, ușor montabil pe ori care treerătoare. Cereți ofertă dela **Desider Friedrich, Timișoara IV,** Str. Pop de Băsești 14
17,126

Prețurile pieței Sibiu

la 18 Mai 1937

Calitatea mărfei		Dela Lei	b.	Până la Lei	b.	Calitatea mărfei		Dela Lei	B.	până la Lei	B.
1 hl	Grâu	360	—	400	—	litrul	Lapte de vacă dus acasă				
„	Secară	280	—	300	—	„	Lapte de bivolă (piață)	5	—	5	—
„	Orz	270	—	290	—	„	Lapte de bivolă dus acasă	6	—	6	—
„	Ovăz	160	—	180	—	„	Smântână	30	—	32	—
„	Porumb	250	—	280	—	„	Lapte covăsit		—		—
„	Fasole	450	—	500	—	Stj.	Lemne de ars				
„	Mazăre					„	Fag	162	50	175	—
„	Cartofi	70	—	110	—	„	Stejar	112	50	137	50
kgr.	Cartofi spitsmeiss	175	—	200	—	„	Mestecate	—	—	—	—
„	Morcovi galbeni	6	—	8	—	100 k.	Fân	110	—	150	—
„	Pătrânjel	16		18	—	„	Lucernă	175	—	190	—
„	Ceapă uscată	3	—	4	—	„	Trifoi	170		180	
buc.	Țelină	6	—	8	—	„	Otavă	165	—	175	—
„	Lămâie	2	—	4	—	„	Paie	55	—	60	—
1kgr	Ceapă verde	8	—	10	—	„	Napi de nutreț	42	—	48	—
kgr.	Usturoi	7		8	—	„	Bostani				
kgr.	Varză		—		—	1 buc	Gâscă	65	—	100	—
„	Mere	10	—	28	—	„	Gâscă grasă				
„	Pere	10	—	12	—	„	Rață	38	—	58	—
„	Nuci	14	—	16	—	„	Curcan	110		140	
„	Struguri	—	—	—	—	per.	Pui	50	-	58	—
„	Lapte de vacă în piață	3		3	—	1 buc.	Ou	1	—	1	20
litrul	Lapte de vacă dus acasă	4	—	4	—	„	Găină	52	—	60	—

E. DIEKER

dentist
Sibiu, strada Tribunei 17
dela ora 8–12 și 2—5½

AU SOSIT

Pluguri „Sack"
Mașini de semănat
Țesală pentru burueni
Stropitoare de vii
Stropitoare de pomi
Tractoare „Lanz-Bulldogg" cu motorină
Mașini de treerat
„Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth"

CAROL F. JICKELI S. A.

SIBIU—ALBA-JULIA

Sobe de teracotă



Șemineuri — Mașini de bucătărie Plăci de faianță calitatea cea mai bună livrează contra garanției și cu **prețuri de fabrică**
Primul producător din Ardeal de Sobe de teracotă și mărfuri ceramice

Gustav Wilhelm

SIBIU, str. Rotarilor 5 — Telefon 360-a
— Fondat 1862—

Nouile premii ale revistei „Pentru Dv. Doamnă"

pe care cu mari sacrificii le oferă tuturor abonatelor absolut gratuit

întrec cu mult cele de până acum

Revista **„Pentru Dv. Doamnă"** a câștigat toate simpatiile celor ce au citit-o, devenind cea mai bună și sinceră prietenă a casei.

După ultimile daruri:
fețe de masă și covoraș,
direcțiunea revistei oferă



nu mai puțin de trei premii la un loc:

1. Un splendid milieu din olandină fină artistic desenat, început și cu tot materialul necesar pentru a fi terminat.
2. O garnitură de cafea neagră pictată cu aceleași motive și m ieul.
3. lea și cel mai senzațional, o poliță de asigurare de 10.000 lei dela Soc. de Asig. „Generala". Această poliță va participa de la început la tragerea la sorți lunar, așa încât abonați au șansa de a câștiga până la suma de 10.000 lei.

Cereți chiar astăzi gratuit un număr de probă cu prospectele dela administrația revistei „Pentru Dv. Doamnă" București, Calea Victoriei 17.

Caut o calfă

tânără în branșa coloniale, delicatese și mărunțișuri
Ase adresa la firma
Octavian Dragnea
Comerciant în Blaj
17.124

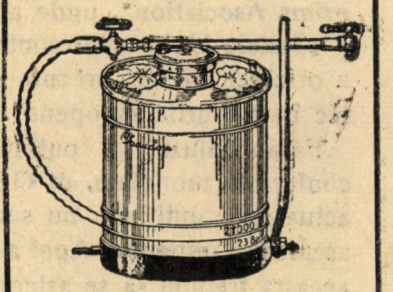
Carnete de serviciu
pentru
servitori și servitoare

bine aranjate și legate se află de vânzare la
Librăria «Foaia Poporului»
Sibiu, str. Regina Maria 57
Prețul 15 lei

Cetiți publicațiile din

„Foaia Poporului"

STROPITOARE DE VIE



de calitate cea mai bună, cu prețul eftin găsiți la

Departamentul Mașinilor

SIBIU, str. Sării No 22

Cucerirea Ardealului prin oraşe

Situaţia mizeră a comerţului şi a micei industrii române în oraşele din Ardeal. — O statistică edificatoare. —

Noi Românii foarte mult am fost acuzaţi de faptul de a nu fi locuitori de oraşe şi ca atare nici creatori de cultură orăşenească, ci ca un popor de rasă rurală care ne alipim la diferitele culturi străine cu cari venim în atingere directă.

Această afirmaţie a fost adevărată în parte, până astăzi. N'am fost orăşeni, fiindcă legiuiri streine ne-au împiedicat a străbate în oraşe, dar aceasta nu înseamnă că de acum înainte să nu cucerim oraşele, cari până deunăzi au avut barierele închise pentru noi. Aceasta din două motive: unul naţional şi altul social.

Din punct de vedere naţional, oraşele prin aspectul lor hotărăsc aşezarea băştinaşe a unei provincii. Ori nimeni, dintre duşmanii noştri chiar, nu trag la îndoială aşezarea noastră în satele ardelene; şi totuşi pretenţiunile revizioniste găsesc o justificare în aprecierea superficială a oraşelor noastre ardelene, cari prin politica guvernelor maghiare au fost populate cu străini.

In al doilea rând, oraşele sunt cele mai deseori foarte influenţabile la diferitele mişcări şi răsturnări sociale şi chiar dacă satele sunt conservatoare în faţa unor astfel de mişcări, cum este de exemplu comunismul, ele nu constituesc decât masse de manevră în tentativa oraşelor.

Oraşele din Ardeal, oricât am vrea să ne amăgim, nu le dominăm nici demografic şi nici economic. Dacă administraţia din Ardeal am pânzit-o acum cu elemente româneşti, economic acest lucru este cu mult mai greu, fiindcă în acest domeniu avem nevoie de oameni cu pregătire specială.

Deşi nu putem ajunge la nimic printr'o politică intolerantă şi grăbită, dar nici nu trebue să manifestăm nepăsare faţă de problemă. In urma politicei regiunilor maghiare, noi românii am ajuns în inferioritate economică faţă de celelalte popoare conlocuitoare, rolul statului este de a nivela asperităţile existente, deci şi repararea acestei nedreptăţi istorice.

Pulsaţia unui oraş ca şi caracteristica sa îi dă industria şi comerţul. Bunăstarea economică în sine nu este generatoare de cultură, cum greşit afirmă unele teorii materialiste, dar pe baza unei bune stări se poate ridica o înfloritoare cultură. Dar din diferite cauze istorice şi politice, aceste două ramuri au fost dominate de străini în deosebi de Saşi, Românii având posibilitatea să îmbrăţişeze meseriile, doar în a doua jumătate a veacului al 19-lea.

Numărul complet al meseriaşilor români după statistica din 1910 era de 26.276, adică 1 la sută socotită la numărul populaţiunei noastre sau 2,25 la sută socotită la numărul meseriaşilor din Ungaria. Aceasta fireşte cu obiectivitatea statisticilor din vechea Ungarie.

In anul 1925 dl Petre Suciu întreprinde o interesantă anchetă, la care răspund şi oraşe din Ardeal şi cari luminează adevărata situaţie a economiei româneşti din aceste oraşe. La aceasta populaţia meseriaşilor români este deja de 13 la sută mai mare în oraşele româneşti (Alba-Iulia, Caransebeş, Dej, Hunedoara), între Secui fiind inexistenţi şi doar 5,79 la sută la T. Mureş.

Comerţul e într'o măsură şi mai mică românească, fiind doar 9,60 la sută, iar restul în mâinile străinilor, în deosebi a Evreilor. Mai mult decât meseriile e firesc faptul ca, comerţul românesc să se fi desvoltat mai târziu, deoarece unui comerciant i se cere un capital intelectual şi unul material, lipsind ambele în mare măsură în primele timpuri la Români. Un stat însă poate prin stăruinţă sprijini un comerţ, prin şcoli unde se desvoltă cunoştinţele mercantile şi prin credite eftine cari uşurează foarte mult operaţiunile comerciale.

Pe baza datelor culese de dl Petre Suciu în cele 21 de oraşe ardelene, în anul 1925 am avut următorul număr de comercianţi şi meseriaşi:

Oraşul:	Comercianţi Români	Comercianţi Streini	Industriaşi Români	Industriaşi Streini
Abrud	39	25	45	65
Alba-Iulia	25	96	105	166
Baia-Mare	16	101	96	605
Braşov	87	738	14	64
Caransebeş	84	142	143	183
Dej	9	191	20	535
Deva	19	70	38	126
Haţeg	54	77	89	95
Hunedoara	26	36	120	—
Ibaşfalău	5	48	40	188
Mediaş	4	98	25	271
Miercurea-Ciucului	1	70	—	108
Ocna-Sibiului	21	10	37	67
Orăştie	42	50	22	39
Satu-Mare	57	1323	37	1411
Sighet	17	869	29	687
Şimleu	4	256	15	324
Tg. Mureş	87	856	150	2499
Tg. Săcuesc	9	68	—	918
Zalău	1	38	16	800
Total	555	5194	1272	8714
In procente	9,60	90,40	12,72	87,24

De atunci situaţia nu s'a schimbat decât poate în rău, în urma crizei economice care a ruinat foarte mult comercianţii şi industriaşii. Din aceste motive statul român trebue să intervie neapărat pentru crearea unei adevărate burghezii independente, bazată doar pe produsele sale proprii.

Funcţionărimea este o burghezie artificială şi străină locurilor unde se află, obligată ca la prima necesitate a statului să-şi mute domiciliul în alt oraş, astfel că nu-i leagă nici o aderenţă de oraşe.

Cu totul altfel este situaţia unei burghezii, bazată pe economie, care îşi nobilizează întreg capitalul într'un singur oraş şi atunci prin forţa împrejurărilor este legat de acel oraş. Acestei burghezii îi revine toată datoria şi are şi tot interesul ca să schimbe atât demografic, dar în deosebi economic aspectul oraşelor ardelene.

Observator, Bucureşti

Indrumarea agriculturii în satele judeţului Sibiu

O importantă consfătuire a comitetului de îndrumare agricolă

Comitetul de îndrumare agricolă, depe lângă Camera de Agricultură a judeţului nostru, a ţinut zilele acestea, în sala Prefecturei judeţului, o şedinţă de consfătuire, în cadrele căreia s'au examinat în mod amănunţit toate dezideratele ce stau în strânsă legătură cu buna propăşire a vieţii agricole din cuprinsul judeţului.

Consfătuirile au decurs sub conducerea dlor: S. Comărzan, ing. agricol; C. I. Ciulei, inspecror general şi Traian Suciu-Sibianu, directorul serviciului agricol judeţean, fiind prezenţi următorii:

Dr. Nicolae Regman, prefectul judeţului; M. Roth, vicepreşedintele Camerei de agricultură; Dr. Cristea, medic veterinar primar al judeţului; Iosef Schobel şi Ioan Tămăşelu, membrii în consiliul Camerei de Agricultură; păr. Ioan Hanzu, preşedintele Sindicatului pomicol Seliştе; Nicolae Muntean, preşedintele Uniunii Oierilor; T. Spinei, secretarul Camerei de Agricultură; Sandi Mircea, ing. silvic; I. Andrei, ing. silvic, precum şi pretorii plaselor din judeţ şi întreg personalul tehnic şi administrativ al Camerei de Agricultură, al serviciilor silvice veterinare şi al eforiilor de păşuni.

Adunarea a fost deschisă de prefectul judeţului, Dr. Nicolae Regman, care — după ce salută pe reprezentanţii Ministerului de Agricultură — îşi exprimă satisfacţia pentru iniţiativa luată de conducătorii vieţii agricole din judeţ, pentru înfiinţarea unui centru de îndrumare agricolă la Ocna Sibiului. Dupăce subliniază avantajul acestui centru de îndrumare, promite întreg concursul atât al prefecturii cât şi al comunelor cari vor aparţinea centrului de îndrumare dela Ocna Sibiului.

Activitatea eforiilor de păşuni

Dl inspector general agricol, Traian Suciu-Sibianu, ocupându-se de activitatea eforiilor de păşuni, spune că activitatea acestora a fost mult stânjenită din pricina unei slabe retribuţii ce se dă agenţilor însărcinaţi cu conducerea agendelor eforiilor de păşuni. Agenţii eforiilor nu primesc decât o retribuţie de 2100 lei lunar. Prezentând adresele ministerului de agricultură în legătură cu eforiile de păşuni, dl inspector general agricol a primit asigurarea din partea prefectului, că prima şedinţă a eforiei de păşuni — al cărui preşedinte este — va căuta să deslege favorabil dezideratul de mai sus acordând agenţilor eforiilor de păşuni o remuneraţie potrivită şi în raport cu munca pe care o desfăşoară, în interesul unei mai bune propăşiri a vieţii agricole din judeţ.

In legătură cu activitatea eforiilor de păşuni, dl ing. Nicoară, administratorul eforiei de păşuni din Ocna Sibiului, prezintă un amănunţit raport din care reţinem, că în campania din primăvara acestui an s'a curăţimari suprafeţe de păşuni — de spini, mărăcini şi muşuroae.

Dl insp. general Ciulei rezumă hotărârile ce s'au luat la şedinţa trecută a Comitetului Agricol judeţean — cu privire la programul de lucru pe anul în curs — şi roagă pe şefii regiunilor respecttve să depună toată osteneala pentru a duce la bun sfârşit acţiunea de înviorare a vieţii agricole.

Mijloacele de deplasare a personalului tehnic

Punându se în discuţie mijloacele de deplasare ale personalului tehnic însărcinat cu îndrumarea agriculturii în satele judeţului din rapoartele şi obiecţiunile ce s'au ridicat, s'a constatat, că unele organe administrative ale primăriilor comunale, n'au dat concursul necesar, din care pricină, şefii regiunilor nu şi-au putut îndeplini misiunea, aşa cum ar fi trebuit. S'a hotărât să se dea din partea Camerei suma necesară achitării diurnelor de deplasare a personalului tehnic.

Centrul de îndrumare agricolă dela Ocna Sibiului

Urmând la ordinea de zi problema înfiinţării unui centru de îndrumare agricolă la Ocna Sibiului, s'a hotărât, ca în ziua de Duminică 23 Mai să se deplaseze în mijlocul obştei din acea regiune d-nii: Traian Suciu-Sibianu, dir. serviciului agricol, împreună cu medicul veterinar judeţean, pentru a lua parte la adunarea convocată pe aceia zi în scopul înfiinţării centrului de îndrumare agricolă.

In continuare s'a analizat proectul de statut tip, pentru sindicatele judeţene pe categorii de producţie.

Coresp.

Dela „Astra"

Cea mai mare avere

de **Ion Agârbiceanu**

Din strămoşi ne-a rămas obiceiul nouă Românilor să ne spunem: Sănătate! Când ne întâlnim, când ne despărţim. Ba în multe ţinuturi ale ţării se zice chiar: „Sănătate bună!" E, în acest salut, dovada de cumineţenie a poporului nostru, care a recunoscut în decursul veacurilor, că cea mai mare avere, cel mai însemnat bun al omului în lume e: sănătatea. Aceasta e, cu adevărat, bogăţia cea mai de preţ.

Poporul nostru, în multe regiuni, nu se poate lăuda cu această bogăţie.

De aceea, M. S. Regele nostru, care vrea să aibe o ţară puternică, nu se îngrijeşte numai de înzestrarea armatei, chemată să apere graniţele, ci de întreaga populaţie a României, aceea care lucrează pământul în vreme de pace. Pentru programul de lucru al guvernelor româneşti, M. Sa a înscris şi grija, mai mare decât până azi, de sănătatea publică, de sănătatea tuturora.

Sunt, e drept, multe judeţe, multe ţinuturi întregi, în cari creşte şi trăeşte un neam sănătos de români. Ţi se opresc ochii, cu plăcere şi îndelung, asupra bărbaţilor ca şi asupra femeilor, asupra copiilor ca şi a bătrânilor.

Este o vorbă care spune: „Uităte în faţă şi mă'ntreabă de viaţă." Vrea să spună că nu-ţi trebue mare lucru pentru a şti, dacă cineva e sănătos ori ba: se vede din faţa omului. Şi mai arată, că sănătatea atârnă de vieaţa pe care o duci.

Putem să ne încredinţăm fiecare că, în regiunile unde neamul ne este sănătos, sunt multe împrejurări cari contribue la această sănătate: Aer şi apă bună, sate şi case curate, îmbrăcăminte curată, hrană variată şi bună, hârnicie.

Dar sunt o mulţime de sate, şi chiar ţinuturi, în cari vedem copii palizi, cu pântecele mare, bărbaţi slăbiţi şi fără vlagă, femei ca scândurile, cu faţa de mort mai ales după ce au trecut de 30 de ani. In unele locuri sunt şi copii cu obrazii zbârciţi ca la bătrâni.

Dacă vom cerceta pricinile, cari fac să avem şi astfel de români, vom afla aproape pretutindenea sate şi case necurăţite, haine şi rufe nespălate, murdare, hrană proastă şi puţină, muncă fără cap — odată prea multă, altădată nimic.

Uneori e şi aerul nesănătos, ca în ţinuturile cu bălţi şi locuri pline de ţânţari, şi sărăcia pământului. Dar aceasta din urmă nu e numai decât isvor de nesănătate: sunt oameni tari şi mari şi în ţinuturi neroditoare.

Mai sunt apoi bolile molipsitoare, sporite mai ales dela războiu, care, neîngrijite şi nestângenite, se lăţesc grozav şi se moştenesc din tată în fiu.

Tuturor acestora Regele ţării le-a declarat războiu. Şi Stăpânirea va trebui să cheltuiască o mare parte din venitul ţării pentru sănătatea locuitorilor, mai ales a sătenilor.

«Astra» lucrează de mulţi ani, după puterile ei, pentru această sănătate. Echipele de lucru studenţeşti pe care M. S. Regele le trimite la ţară s'au uimit şi ele de multele boli ce bântue în popor. Capul încoronat al Ţării cunoaşte bine această nenorocire. Şi voeşte să o lecuiască.

Sute de doctori îşi vor face stagiul militar pe sate între ţărani. Se vor spori posturile de medici stabili la sate. Se vor spori spitalele, farmaciile. In fiecare sat e poruncă să se facă un consiliu sanitar, care în frunte cu doctorul să poarte grija de sănătatea locuitorilor.

E nevoe să ne trezim cu toţii şi să dăm tot sprijinul acestei mari lucrări. Unii cu ascultarea şi încrederea, alţii cu sfatul şi sprijinul.

Buruenile sau plantele sălbatice vătămătoare sămănăturilor

Intre plantele cultivate, cum sunt: grâul, orzul, ovăzul, secara ş. a. şi între tot felul de burueni, care cresc prin sămănăturile neîngrijite, se duce o luptă pe viaţă şi pe moarte, luptă care, atunci când omul nu intervine, este câştigată de burueni. Şi iată pentru ce. Plantele cultivate nu pot să reziste la foame şi secetă, aşa cum rezistă buruenile.

Cele mai temute burueni

Cele mai de temut burueni pentru sămănăturile de cereale, (grâu, orz, ovăz, etc.) sunt următoarele:

a) Burueni, care pentru a se susţine în aer se agaţă şi se sprijină pe grâne, pricinuind astfel căderea lor: Ciocârlanul, turiţa, unghia găii, volbura sau rochiţa rândunelei, sângele voinicului ş. a. Aceste burueni stânjenesc foarte mult seceratul, iar dacă snopii s'au legat, înainte ca buruenile să se fi pălit bine, mucigăesc şi, ca atare, paiele nu mai sunt mâncate cu plăcere de animale.

b) Burueni, care se ridică deasupra grânelor şi îl înăbuşe în parte, iar la seceratul cu mâna mai ales, se simt destul de tare ţepii de pe tulpini: pălămida, albăniţa, etc. Burueni (plante) care la seceratul cu mâna produc înţepături şi răniri, sunt şi scaeţii, rugii sau murele, etc.

c) Burueni care se înmulţesc foarte repede şi care sărăcesc lanurile: podbealul, macul sălbatic, rapiţa sălbatică, ridichea sălbatică, ruşcuţa, susaiul, ş. a.

d) Burueni ale căror seminţe ajunse la măcinat odată cu boabele de grâu şi care dau o făină vătămătoare sănătăţii omului: neghina, zăzania, ciarmoiag sau grâul prepeliţei, etc.

e) Burueni ale căror seminţe odată ajunse în făină prin măcinare fac ca pâinea să capete o coloare violetă: grâul prepeliţei, sau să capete o coloare albastră, sipica, sau fac ca făina să capete un miros neplăcut şi o coloare închisă: usturoiul sălbatic, obriga, ciocârlanul ş. a.

f) Burueni care stânjenesc facerea arăturilor: pirul, părul porcului sau coada calului, ş. a. m. d.

Unele burueni sau plante sălbatice se înmulţesc prin seminţe ca şi cerealele, altele prin rădăcini, etc. Sunt burueni ale căror seminţe au la unul din capete un fel de pampon pufos, din care pricină sunt uşor luate de vânt şi duse la mari depărtări, împrăştiindu-se astfel peste tot, cum e pălămida, albăstriţa, susaiul, etc.

Ca să se vadă şi să se înţeleagă cât de uşor se înmulţesc buruenile, dăm numărul de seminţe produse de o buruiană, după cum urmează:

Volbura	600
Ridichea sălbatică	2000
Neghina	2500
Muştarul de câmp	2600
Pălămida	4500
Podbalul	5000
Susaiul	19000
Cruciuliţa	20000
Macul sălbatic	50000

Cum poate plugarul lupta împotriva buruenilor?

Datorită faptului că buruenile produc un număr foarte mare de seminţe, se înţelege destul de uşor că în pământ şi pe suprafaţa lui se găsesc foarte multe seminţe de burueni. In afară de aceasta, sunt burueni, ale căror seminţe pot sta ascunse în pământ mai mulţi ani, fără ca să-şi piardă puterea de încolţire. Din această pricină ele sunt primejdioase pentru toate semănăturile. Plugarul priceput le va ajuta să încolţească şi apoi, după răsărire, le va nimici.

Operaţia aceasta se face prin desmiriştire şi prin arături uşoare. Prin desmiriştire seminţele sunt băgate sub brazdă, încolţesc şi după ce au răsărit, printr'o nouă arătură sunt distruse.

Să se samene numai seminţe curate, adică fără seminţe de burueni, ceeace se poate obţine prin vânturarea şi darea grâului la ţilindru (trioare).

Pământul pentru sămănat să fie foarte bine pregătit aşa ca sămânţa aruncată în astfel de lanuri să poată răsări repede, înăbuşind astfel buruenile care răsar mai târziu. Să nu se lase buruenile să facă seminţe, ci ele se vor scoate, tăia, rupe (plivi) din sămănături înainte de înflorire. Lucrarea aceasta, adică plivitul, este nevoe să se repete de mai multe ori pentru unele lanuri mai buruenoase şi în deosebi pentru pălămidă.

Prin plivit, în afară de faptul că buruienile nu ne vor mai împedica la secerat, sămânţa obţinută va fi curată, dăm putinţă plantelor să aibă aer şi lumină mai multă şi ca atare să fie mai rezistente contra diferitelor boale, pentru că unde nu intră soarele, intră boalele, iar pe de altă parte, aerisirea şi lumina întăresc paiul, ferindu-l de cădere. Operaţia plivitului este foarte trebuincioasă mai ales pentru cereale.

După plante cu creştere înceată şi care lasă pământul plin de burueni se vor semăna plante cu desvoltare repede şi care înăbusesc buruenile. De pildă măzărichea (borceagul) şi alte plante de nutreţ, hrişca, etc. umbresc şi distrug buruenile. Deasemenea prin cultivarea după cereale a plantelor care se prăşesc (sapă), buruenile sunt foarte bine distruse.

In alte ţări, ca şi în unele părţi din ţara noastră, unde culturii plantelor i se dă o deosebită grijă şi unde plugarii înţeleg destul de bine că buruiana din lan mănâncă din aceiaşi strachină cu el, adică face, în cazul când lanurile nu sunt plivite de burueni, să obţină bucate puţine şi proaste, lupta contra buruenilor este dusă fără cruţare.

Aşa dar, dacă agricultorii doresc ca: grânele să fie curate şi să le vândă cu un preţ mai bun, lanurile să producă (să dea) bucate mai multe şi mai frumoase, pământurile să nu se sleiască mai repede, la secerat să nu mai aibă neplăcerile pe care le pricinuesc buruenile, buruenile să nu mai mănânce din ceiace i se cuvine, nu trebue să pregete să le declare războiu pe viaţă şi pe moarte, adică să le distrugă prin toate mijloacele de care dispun. Să piară toate buruenile din sămănături.

Dr. I. F. RADU
Inginer Agronom

Plătiţi-vă abonamentul!

E chestie de onoare plata unei gazete pe care o primeşti regulat.